Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
stv@eduskunta.fi

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan kutsu 11.11.2025

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Helsingin poliisilaitokselta on pyydetty asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta. Lausunnossa lakimuutosta arvioidaan poliisin hälytys- ja valvontatoiminnan näkökulmasta. Rikostutkinnan osalta todettakoon, että lakimuutos johtaisi alkoholin saatavuuden helpottumiseen, mikä todennäköisesti johtaa rikosten määrän kasvuun. Rikosmäärissä odotettavissa olevaa kasvua ei kuitenkaan pidetä merkittävänä.

Esityksessä on huomioitu riittävällä tavalla poliisin valvottavaksi ja tutkittavaksi kuuluvat alkoholin myyntiin, välittämiseen ja toimittamiseen liittyvät seikat. Kotiin toimituksen rinnastaminen mahdollisimman monella tavalla nykyisiin käytäntöihin helpottaa poliisin toimintaa tehtäväalueellaan. Alkoholin toimittamiseen liittyvät riskit ja alkoholin käytön lisääntymisestä aiheutuvat tehtävät on huomioitu esityksessä. Esitettyjen muutosten kaikkia vaikutuksia on kokonaisuutena erittäin vaikeaa arvioida. Kuitenkin esityksessä kiellot toimittaa alkoholia alaikäiselle tai päihtyneelle, sekä ajalliset rajoitukset toiminnalle ovat oikeansuuntaisia haitallisten vaikutusten vähentämiseen.

Alkoholin käyttö on nuorten keskuudessa vähentynyt merkittävästi ja osin korvautunut muilla päihteillä. Niiden nuorien osalta, jotka tavoittelevat alkoholia nautittavaksi, on tänäkin päivänä käytettävissä monia lainvastaisia kanavia. Tyypillisimmin alkoholia nuorille välittävät täysi-ikäiset tutut, tai välittämisestä maksetaan tuntemattomalle aikuiselle. Onkin epätodennäköistä, että etämyynti merkittävästi lisäisi nuoriin liittyviä alkoholirikoksia, jollei syystä tai toisesta lakimuutoksen myötä nuorten alkoholin käyttö merkittävästi lisäänny.

Alkoholin välittämiseen liittyy nykyisinkin rikollisuutta, jota on vaikea paljastaa, koska alkoholin välittäjän tai sen ostajan kummankaan intressissä ei ole tuoda asiaa viranomaisten tietoon. Harvaan asutuilla alueilla alkoholin käyttäjillä on usein tiedossa henkilöitä, joiden kautta on mahdollista ostaa korkeaan ylihintaan alkoholia kotiin toimitettuna. Parhaimmillaan nyt käsillä oleva uudistus voi tehdä lainvastaisesta alkoholin kotiin kuljetuksesta tarpeetonta, ainakin päivä ja ilta aikaan ja näin alkoholiliitännäinen rikollisuus ja päihteiden käyttäjien taloudellinen hyväksikäyttö voi jopa vähentyä.

Alkoholin kotiinkuljetukseen liittyvän rikollisuuden valvonta tulee olemaan poliisin toimesta haastavaa. Toisaalta alkoholin vähittäismyyntiin ja välittämiseen liittyvä valvonta on haasteellista jo nykyisin, eli jatkossakin poliisi tulee toiminnassaan olemaan riippuvainen vää-

rinkäytöksiä koskevista ilmoituksista. Uudistuksen kokonaisvaikutusta on vaikea ennustaa, mutta poliisin näkemyksen mukaan uudistus ei tule aiheuttamaan poliisin toimintaan merkittäviä muutoksia.

Lähtökohtaisesti alkoholin saatavuuden helpottaminen ja lisääminen ei ole kannatettavaa. Esitetty muutos ei kuitenkaan merkinne radikaalia muutosta poliisin tehtäväkentässä.

Jarmo Heinonen, ylikomisario

Automaattisesti päivittyvä allekirjoitusfraasi. Älä poista tätä kenttää, jos allekirjoitat asiakirjan sähköisesti.

Liitteet

-

Jakelu

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Tiedoksi

Poliisihallitus

Helsingin poliisilaitos
Pasilanraitio 11, PL 11, 00241 Helsinki
kirjaamo.helsinki@poliisi.fi
Puhelin 0295 470 011, Faksi 0295 411 622, poliisi.fi